

DUURZAAMHEID

**OPEN
MONUMENTENDAG**

Leidschendam-Voorburg

Verslag Open Monumentendag 2022 in Leidschendam-Voorburg

rond het thema '**Duurzaamheid**'

De VriendenLoterij Open Monumentendag wordt jaarlijks georganiseerd door Nederland Monumentenland (landelijk) in samenwerking met lokale comités door het hele land. In Leidschendam-Voorburg wordt dit jaarlijks georganiseerd op de tweede zaterdag van september door Stichting Open Monumentendag Leidschendam-Voorburg.

Met dit evenement willen wij gezamenlijk de aandacht voor de monumenten vergroten door dit bijzondere Nederlands cultureel erfgoed toegankelijk te maken en het daarmee te behouden voor een breed publiek.

De Open Monumentendag 2022 in Leidschendam-Voorburg is mogelijk gemaakt door:

- de medewerking van de eigenaren/beheerders van opengestelde monumenten
- de subsidie van de gemeente Leidschendam-Voorburg
- de steun van onze sponsors

ZWART & PARTNERS

en m.m.v. Sport en Welzijn Leidschendam-Voorburg en vele vrijwilligers.

Leidschendam-Voorburg

Verslag Open Monumentendag 2022 in Leidschendam-Voorburg rond het thema 'Duurzaamheid'

Voor de eerste keer na de pandemie kon er dit jaar een Open Monumentendag gehouden worden zonder enige beperking. Het weer werkte ook alleszins mee op de 10e september. Een half uur voor de officiële opening trok de laatste regenbui weg en was er de rest van de dag een aangenaam zonnetje.

De geopende monumenten en de georganiseerde activiteiten brachten weer veel bezoekers op de been. Ruim 3200 mensen bezochten één of meerdere monumenten. Daarnaast was er ook volop deelname aan de diverse activiteiten.

Het thema van dit jaar was 'Duurzaamheid'. Een actueel onderwerp dat voldoende aanknopingspunten bood om een gevarieerd programma op te stellen.

Om 10.00 uur vond bij het oude kaaspakhuis op de Delftsekade de opening plaats van Open Monumentendag door wethouder Bianca Bremer.

Na de openingshandeling ging het gezelschap naar de Herenstraat waar door De Archeologische Werkgroep Leidschendam-Voorburg hun nieuwste publicatie 'Wonen en werken in de Schoolstraat in de 17e en 18e eeuw' aan de wethouder werd uitgereikt.

De gemeente opende de deuren en verzorgde rondleidingen in het Raadhuis in Leidschendam en in Huize Swaensteyn in Voorburg. In het Raadhuis werd in de middag ook een boeiende lezing gehouden over duurzaam omgaan met energie.

Op de Oude Begraafplaats was weer gelegenheid om de graven van vele prominente Voorburgers te bezoeken.

Het rijksmonument Dr. Neherlaboratorium was ook opengesteld. In de ochtend vond er een Lego workshop plaats waar jonge en oude deelnemers enthousiast hun eigen monument bouwden. Er waren de hele dag door bezoekers waaronder ook een aantal oud PTT/KPN werknemers die zich de gelegenheid niet lieten ontnemen om hun oude werkplek nog eens te zien. Zij vertelden boeiend over de technologische ontwikkelingen die destijds in het laboratorium plaats vonden.

Bij Molen de Vlieger was er een natuurexcursie voor de jeugd uitgezet en was er een draaiorgel.

Maar ook andere monumenten deden mee, zoals Houtzaagmolen de Salamander, dieselgemaal de Antagonist en 2 molens van de Molendriegang.

Buitenplaats Dorrepaal organiseerde rondleidingen door de tuin. Daar trad ook de band Cordon Blues op die met hun muziek voor een prima sfeer zorgden. Binnen was er een videopresentatie over George Maduro en de gevechtshandelingen in de meidagen van 1940 rondom Dorrepaal.

Met een Jan Plezier was een tocht langs veel monumenten uitgezet.

Buitenplaats Molenwei met het 'Panorama Platteland' was ook een prima pleisterplaats op weg naar de Molendriegang en Stompwijk.

Al met al werd het een geslaagde dag.

Het thema van Open Monumentendag 2023 op zaterdag 9 september is 'Levend Erfgoed'.

Leidschendam-Voorburg, november 2022

Bestuur Stichting Open Monumentendag Leidschendam-Voorburg

I Openstellingen en activiteiten

Erfgoedpartners

Stichting Open Monumentendag Leidschendam-Voorburg, Historische Vereniging Voorburg, Stichting Erfgoed Prinses Marianne, Huygens Festival, de Archeologische Werkgroep Leidschendam-Voorburg en Stichting Mooi Voorburg stonden gezamenlijk met kramen rond de Oude Kerk in de Herenstraat. Stichting Historisch Genootschap De Blauwe Tram ontbrak dit jaar.

Vereniging Erfgoed Leidschendam stond met hun kraam zoals gebruikelijk bij de Petrus en Pauluskerk aan de Sluiskant.

Huize Swaensteyn

Dit monument, het raadhuis van Voorburg, dateert uit 1621 en kent een rijke geschiedenis. Er was veel belangstelling voor het markante gebouw, een warme belangstelling die tijdens de rondleidingen door vrijwilligsters en vrijwilligers ook duidelijk gehoord en getoond werd. Interessant is dat het bezoek zeer gevarieerd van samenstelling was en relatief uit veel expats en kinderen bestond. Vragen waren er over het grote schilderij in de trouwzaal, maar ook andere details vroegen om aandacht. Gelet op de belangstelling van een deel van de bezoekers, die de Nederlandse taal niet machtig is, is het misschien een goed idee om de aanwezige flyers ook in het Engels te laten vertalen. Huize Swaensteyn, het bezoek waard.

De Oude Algemene Begraafplaats aan de Parkweg

Er was doorlopend veel belangstelling voor een bezoekje aan de monumentale oude begraafplaats. De begraafplaats is een gemeentelijk monument en vele graven zijn zelf ook weer monumenten. Met een folder waarop zeer summier het leven van een twaalftal overleden burgers van Voorburg zijn uitgelicht maakte men een wandeling over de gehele begraafplaats.

De Oude Kerk

De gehele dag door was er een gezellige belangstelling voor de Oude Kerk. Activiteiten in de kerk waren om 11.30 uur een toelichting op recente restauraties van het Marianneorgel door de heer Louis Cosman begeleid door Wim Maalderom die om 14.00 uur het orgel bespeelde. Liefhebbers van het carillon konden in de toren klimmen om het carillon te bekijken. De traptreden ernaartoe bleken voor sommige liefhebbers toch een belemmering.

Petrus en Pauluskerk

In de Petrus en Pauluskerk werd het thema 'Duurzaamheid' op een prachtige manier vertolkt. Hier demonstreerden Jessica Melis van Atelier 1312 Antiekrestauratie en Sylvia van Ruyven van Alcea Mat en Handwerk de restauratie van een antiek bidstoeltje. Hiervoor was veel belangstelling.

Sint Martinuskerk

Het bestuur van de Sint Martinuskerk had een fantastisch programma voor de Open Monumentendag in elkaar gezet met inzet van vele vrijwilligers. Er waren o.a. rondleidingen, was er een doorlopende PowerPointpresentatie met beelden van de kerk en kerkelijke activiteiten te zien, waren de kunstschaten van de kerk uitgesteld, was er prachtig gezang van het Sint Maarten parochiekoor onder leiding van Jos Siebers en orgelspel van Rolf van de Berg. Ook was er een expositie van keramiek gemaakt door bewoners van de Stichting Middin.

Sandra van der Waart van Glasatelier Réfraction gaf een workshop en een lezing over restauratie van glas-in-lood.

Ondanks de vele inspanningen, kreeg dit monument toch niet het aantal bezoekers dat het verdient. Misschien ook doordat het monument enigszins uit de loop ligt.

Sint Laurentiuskerk

De hele dag redelijk wat aanloop. Er waren rondleidingen door de kerk en het kerkbos. Ook waren de vele kerkattributen te bezichtigen.

Buitenplaats Molenwei

Bij Buitenplaats Molenwei aan de Stompwijkseweg 27 was het door 31 amateurkunstenaars uit de regio gemaakte schilderij Panorama Platteland Zuid-Holland gratis te bezichtigen. De belangstelling hiervoor was erg groot.

Het Haags jazzkwintet Watt4 trad dit keer als trio op en nam de toeschouwers mee in de wereld van de jazzmuziek.

Muziekoptreden Cordon Blues

De band Cordon Blues zorgden met hun muzikale optreden voor een prima sfeer op het terrein van Buitenplaats Dorrepaal.

Muziekoptreden Big Band Straight Life

Als locatie voor de Bigband was in overleg met de band een plaats gekozen onder het viaduct bij het treinstation van Voorburg, tussen de Herenstraat en het Huygensmuseum in. Deze plek bood de mogelijkheid om ook bij lichte regen toch te kunnen optreden, regen die dit jaar gelukkig door de zon verdreven was. Het was er gezellig druk, waarbij de aanwezigen genoten van de gevarieerde muziek van de gemotiveerde Big Band.

Rondrit met Jan Plezier

De rondritten met de Jan Plezier, een door 2 paarden getrokken gezelschapswagen, waren ruim van tevoren al helemaal volgeboekt, 5 ritten met 12 personen per rit. De deelnemers kregen een folder met de route en de daaraan gelegen monumenten. Een gids gaf uitgebreide informatie over deze monumenten. De reacties van de deelnemers over de ritten waren erg enthousiast.

Fiets- en wandelroutes

De in 2020 in de app RouteYou uitgebrachte fietsroute en wandelroutes langs monumenten van Leidschendam, Voorburg en Stompwijk werden ook in 2022 vaak bekeken. Tijdens het schrijven van dit verslag begin november waren de aantallen:

- **Fietsroute Leidschendam/Stompwijk** 529 x
+ 54,7% t.o.v. 2021
- **Wandelroute Voorburg** 627 x
+ 104,9% t.o.v. 2021
- **Wandelroute Leidschendam** 473 x
+ 80,5% t.o.v. 2021

De QR-codes voor de routes:

**Wandelroute
Voorburg**

**Wandelroute
Leidschendam**

**Fietsroute
Leidschendam-
Stompwijk**

Activiteiten i.s.m. S&W

Tijdens de Open Monumentendag 2022 zijn er wederom activiteiten georganiseerd in samenwerking met Sport en Welzijn Leidschendam-Voorburg (S&W). S&W organiseert sportieve en culturele activiteiten voor alle inwoners van de gemeente. Tijdens een prettige samenwerking is gekomen tot 3 verschillende activiteiten. Helaas konden 2 activiteiten geen doorgang vinden omdat er te weinig inschrijvingen waren. Dit was vooral te wijten aan de timing: Open Monumentendag viel dit keer precies in de tweede schoolweek en op de dag dat alle sportcompetities weer startten. Tevens waren er verschillende andere festiviteiten die dag. Het is jammer van de activiteiten, maar een deel van de kinderen kon nog aanschuiven bij de Lego workshop die wel doorging en kon zo toch nog deelnemen aan een mooie activiteit.

- Lego workshop voor kinderen in het Dr. Neherlaboratorium
- Drukwerk workshop in het Dr. Neherlaboratorium (ging helaas niet door vanwege het kleine aantal inschrijvingen)
- TrashUrehunt in park Vreugd & Rust (ging helaas niet door vanwege het kleine aantal inschrijvingen)

In het Dr. Neherlaboratorium was een grote zaal beschikbaar gesteld waar een groep van twintig kinderen twee uur lang onder begeleiding van een architecte hebben gebouwd met Lego. Ook medewerkers van S&W waren aanwezig om de kinderen te begeleiden. Er waren verschillende opdrachten.

Zo werd er een piramide gebouwd. Uiteindelijk bouwden de kinderen allemaal individueel of in groepjes. De reacties van de kinderen waren erg positief en de gemaakte bouwwerken prachtig.

II Communicatie

Algemeen

In de maanden voorafgaand aan 10 september 2022 informeerden we het publiek over de opengestelde monumenten en de thema activiteiten.

Persberichten

In de weken voor het evenement werden persberichten verstuurd naar de diverse media met wetenswaardigheden over geopende monumenten en de diverse activiteiten. Onze persberichten werden integraal opgenomen in het Krantje en in de digitale media Vlietnieuws en het Voorburgs Dagblad. Via een banner op Het Krantje Online, die we vanaf 10 augustus tot 10 september plaatsten, kon doorgeklikt worden naar onze website www.omd-lv.nl.

Flyers

We maakten een algemene flyer met het overzicht van alle openstellingen en activiteiten (oplage 1000) en een flyer voor de rondrit met een Jan Plezier (oplage 500).

Deze werden verspreid in bibliotheken in Leidschendam-Voorburg en uitgedeeld tijdens het Cultureel Zomerfestival eind augustus.

Via Facebook en de website waren de flyers te downloaden.

Folders wandel- en fietsroutes

Voor de fietsroute en twee wandelroutes, in 2020 ontwikkeld in de app RouteYou, zijn extra folders gemaakt in een oplage van 500 stuks per route. Deze zijn neergelegd bij de andere folders bij museum Swaensteyn en Huygens' Hofwijck en bij de bibliotheken in Leidschendam-Voorburg. Ook werden de folders in de kraam uitgegeven tijdens Open Monumentendag.

Programmamakrant

De Programmabijlage met alle informatie over openstellingen, activiteiten, het thema en werk van onze erfgoedpartners werd, met een voorpaginaverwijzing, in Het Krantje geplaatst in het midden van de krant zodat deze uitneembaar was. Dit jaar werd gekozen voor een beknoptere programmamakrant van slechts 2 pagina's i.v.m. de enorm gestegen prijs voor 4 pagina's. In alle uitingen werd voor het uitgebreide programma verwezen naar de website www.omd-lv.nl.

- De Programmamakrant was in A3-formaat in te zien bij de kraam op de dag zelf.
- De Programmamakrant kon ook als PDF-bestand gedownload worden via onze eigen website en Facebookpagina.
- De Programmamakrant is integraal opgenomen in dit verslag.

Folder Begraafplaats Parkweg

Voor de bezoekers aan de begraafplaats aan de Parkweg werd de in 2021 gemaakte folder enigszins aangepast in een oplage van 100 stuks.

Poster glas-in-lood

Van de bestaande A1 glas-in-lood poster werden 100 A3 posters gedrukt om uit te reiken in de Sint Marinuskerk.

Overige uitingen

15 Spandoeken met de tekst 'Open Monumentendag 2e zaterdag van september', werden opgehangen op verschillende plaatsen in Leidschendam, Voorburg en Stompwijk.

Het evenement werd vermeld op www.vlietnieuws.nl en www.lvverrast.nl.

Op de woensdag voorafgaande aan Open Monumentendag interviewde Midvliet Radio Cees Postema, die uitgebreid enkele programma-onderdelen toelichtte.

Landelijke website www.openmonumentendag.nl

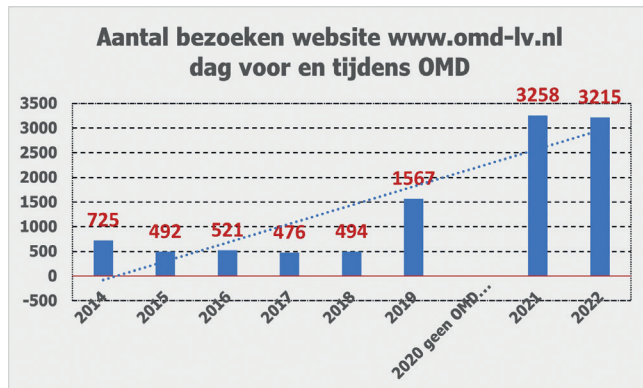
Alle openstellingen en activiteiten in Leidschendam-Voorburg werden geüpload naar de website van de landelijke organisatie.

Bij alle openstellingen zijn foto's geplaatst en is uitgebreid informatie verstrekt over de geschiedenis van de monumenten.

Eigen website www.omd-lv.nl

Alle informatie over de opengestelde monumenten, zoals de geschiedenis, de activiteiten, enz. staan overzichtelijk vermeld op onze website. Ook zijn alle flyers en de programmamakrant op de site te downloaden.

Het aantal bezoekers van de website een dag voor en tijdens de Open Monumentendag was iets minder dan 2021. De website werd 3215 keer bezocht t.o.v. 2021: 3258 – 1,3%.

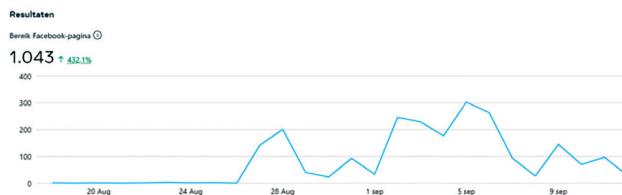

Facebook

De Facebookpagina van Open Monumentendag Leidschendam-Voorburg (<https://www.facebook.com/OMDLeidschendamVoorburg>) werd het hele jaar door, maar voornamelijk in de maanden juli, augustus en de eerste 9 dagen van september regelmatig van nieuws voorzien over de opstellingen en de activiteiten.

Het aantal 'pagina-vind-ik-leuks' steeg van 254 naar 332 + 30,7% en het aantal volgers steeg van 275 naar 349 + 26,9%. De berichten werden goed geliked en gedeeld.

Het bereik van berichten:

Het twitteraccount <https://twitter.com/OMDLV> wordt niet actief onderhouden.

Instagram https://www.instagram.com/omd_leidschendam_voorburg/

Het in 2021 gestarte Instagram account is dit jaar wat intensiever gebruikt en heeft nu 131 volgers (was 101 volgers).

Wiki.toenleidschendam-voorborg.nl

Vanaf 2018 werd op Wiki.toenleidschendam-voorborg.nl een informatiepagina over Open Monumentendag Leidschendam-Voorburg geplaatst. Hier is algemene informatie te vinden evenals de Activiteitenverslagen vanaf 2013 tot heden.

III Organisatie

Algemeen

De eerste Open Monumentendag in Nederland werd in 1987 in navolging van Frankrijk georganiseerd. Aan Open Monumentendag ligt het idee ten grondslag dat monumenten gratis voor het publiek worden opengesteld, om zo de publieke belangstelling voor monumenten en het draagvlak voor monumentenzorg te vergroten. In de loop van de tijd is het uitgegroeid tot Nederlands best bezochte culturele evenementen met ontelbaar veel activiteiten: tentoonstellingen, rondleidingen, fietsroutes, wandelingen, muziekvoorstellingen maar ook veel activiteiten voor jongeren, zoals speurtochten.

Landelijke organisatie

VriendenLoterij Open Monumentendag kent een decentrale opzet: in iedere deelnemende gemeente werkt een groep vrijwilligers actief mee aan het samenstellen en de praktische uitvoering van het Open Monumentendag programma.

Nederland Monumentenland ondersteunt de verschillende groepen zo goed mogelijk, coördineert het project, stelt materialen ter beschikking en wisselt kennis en informatie uit.

Nederland Monumentenland organiseert onder meer:

- VriendenLoterij Open Monumentendag
- Open Monumentendag Klassendag
- Het Nationaal Monumentencongres
- De Erfgoedvrijwilligersprijs
- Online kennisdeling via het platform De Erfgoedstem
- Samen met diverse erfgoedorganisaties het e-learning platform Leer je Erfgoed

Elk jaar kiest Nederland Monumentenland een landelijk thema waarin de programma's worden gegoten. Voor 2022 was het thema 'Duurzaamheid'.

Organisatie in Leidschendam-Voorburg

Op Open Monumentendag delen de eigenaren en beheerders van opengestelde monumenten hun passie voor het monument met de bezoekers en maken het mogelijk onze historie door te geven. Onze stichting stimuleert eigenaren/beheerders om hun monument open te stellen voor bezoekers, denkt mee over passende door hen aan te bieden activiteiten en biedt – waar nodig en mogelijk – praktische hulp of ondersteuning bij de publieksbegeleiding. Verder verzorgen wij de communicatie over en de praktische organisatie van Open Monumentendag in Leidschendam-Voorburg.

Wij stimuleren eigenaren/beheerders om zelf informatie of rondleidingen te geven en activiteiten te organiseren

in/bij hun monument. We brengen initiatieven bij elkaar door zowel eigenaren/beheerders als koren, musici, activiteitenclubs, ambachtslieden e.d. te wijzen op elkaars interesses en mogelijkheden tot samenwerking. De activiteiten zijn voor bezoekers vaak een extra stimulans om een monument te bezoeken, en het trekt op haar beurt weer bezoekers die primair op de activiteit afkomen.

Ook kijken we elk jaar samen met de erfgoedpartners en andere (vrijwilligers-) organisaties naar mogelijkheden voor invulling van het thema en daarop aansluitende, verbindende activiteiten.

Samenwerking met andere (vrijwilligers-) organisaties

In 2022 hebben we nauw samengewerkt met:

- de gemeente Leidschendam-Voorburg, die niet alleen subsidie geeft, maar ook bestuurlijke én ambtelijke ondersteuning;
- onze sponsors, die het – deels in de vorm van gratis dienstverlening – mogelijk maken activiteiten te organiseren en de Open Monumentendag goed ‘in de markt’ te zetten. Als dank voor hun steun vermeldden we hun logo’s in onze publicaties en op onze website;
- de Stichting Sport & Welzijn Leidschendam-Voorburg, die de Lego-workshop in het Dr. Neherlaboratorium organiseerde;
- Lionsclub Voorburg Prinses Marianne, waarvan enkele leden op Open Monumentendag actief waren als dag-vrijwilliger;
- de erfgoedpartners in de gemeente.

Dag-vrijwilligers

De inzet van de dag-vrijwilligers was ook dit jaar nodig om tekst en uitleg te geven en allerlei hand-en-spandiensten te verrichten.

Uiteindelijk is de invulling van de dag-vrijwilligers bij de monumenten/activiteiten goed verlopen, maar helaas was het niet makkelijk om mensen te vinden.

Gelukkig bestaat er een klein kerngroepje van vrijwilligers waar we tot nu toe blijvend op hebben kunnen rekenen. Daartoe horen ook een paar dames van de Lions Club Voorburg Prinses Marianne. Heel fijn was dat de vrijwilligers die zich opgegeven hadden zich heel nauw betrokken voelden bij ‘hun’ monument en/of de Open Monumentendag.

De dag-vrijwilligers hebben de informatie-kraam bemand, zich ingezet bij het Dr. Neherlaboratorium, de Algemene Oude begraafplaats aan de Parkweg, de beide Raadhuizen en bij dieselgemaal De Antagonist.

Actieve vrijwilligers

Op Open Monumentendag zijn ongeveer 110 (dag-) vrijwilligers actief geweest als:

- eigenaren/beheerders, medewerker of vrijwilliger bij opengestelde monumenten,
- publieksbegeleider,
- erfgoedpartner,
- coördinator, assistent of ‘manusje van alles’ bij activiteiten,
- rondleider of gids.

Als dank voor hun inzet hebben we de eigenaren/beheerders, de vrijwilligers en de erfgoedpartners unieke koekjes, gebakken in de vorm van het Voorburgse Torentje, aangeboden. De attentie werd erg op prijs gesteld.

Nadat de vlag van de Open Monumentendag was binnengehaald, de activiteitenlocaties en de kraam waren opgeruimd, organiseerden we een afsluitende borrel bij Tennispark Vreugd en Rust in Voorburg. De gezellige borrel, die vooral bedoeld is voor de vele vrijwilligers, werd redelijk bezocht.

Erfgoedpodium

De erfgoedpartners in de gemeente, waar Stichting Open Monumentendag Leidschendam-Voorburg ook deel van uit maakt, ontmoeten elkaar ongeveer 6 keer per jaar in het Erfgoedpodium. Daar worden plannen op elkaar afgestemd en nieuwe initiatieven om het erfgoed voor zowel bewoners als toeristen beter op de kaart te zetten. Museum Swaensteyn treedt op als penvoerder en stimulator.

Stichting is ANBI erkend

In 2012 hebben we bij de belastingdienst de status van Algemeen Nut Beogende Instelling aangevraagd en verkregen. Met deze ANBI status zijn giften aan de Stichting aftrekbaar.

Samenstelling bestuur en kern-werkgroep

De Stichting Open Monumentendag Leidschendam-Voorburg heeft bestuurs- en werkgroep-leden. Allen zijn vrijwilliger en ontvangen geen vergoeding.

Helaas moesten wij in de loop van het jaar vervanging regelen in verband met ziekte van onze penningmeester Teun Sluijters. Teun was penningmeester van onze Stichting vanaf 2019 en overleed in oktober. Hij stond naast andere activiteiten mede aan de wieg van onze veel geraadpleegde Route-you app.

John van Dijk gaf in juni zijn lidmaatschap van de kern-werkgroep op.

In augustus konden wij Rob Kuiper welkom heten die op 1 december het voorzitterschap van de Stichting overnam van Cees Postema.

Voor Open Monumentendag 2022 waren actief:

- C.A. Postema (Cees), voorzitter tot 1 december
- R.J. Kuiper (Rob), voorzitter vanaf 1 december

- A. van Gennip (Ank), secretaris
- A.H.J. Sluijters (Teun), penningmeester tot maart
- B.E. Catijn Delisle (Birgitte), penningmeester ad interim
- J.F.A.M. van Dijk (John), lid kern-werkgroep tot juni
- J.M. Kruyt (Kiki), lid kern-werkgroep
- J.A. van Vels-van Dongen (Joke), lid kern-werkgroep
- M.E.M. de Vreught (Kiek), lid kern-werkgroep

IV Financien

Financieel verloopt Open Monumentendag 2022 naar verwachting als volgt: Per saldo is sprake van een negatief resultaat van - € 409. In vergelijking met het jaar 2021 bedraagt het verschil - € 1.991. Financieel gezien kunnen we weer terugkijken op een geslaagde Open Monumentendag.

TOELICHTING OP DE CIJFERS

M.b.t. de kosten

In vergelijking met 2021 is dit jaar meer uitgegeven.

De kosten van de activiteiten waren nagenoeg gelijk aan de kosten van vorig jaar. De materiaalkosten zijn toegenomen door hogere huurkosten van de kramen en door de hogere kosten van de lunchpakketten voor de vrijwilligers. Ook waren er enkele uitgaven gerelateerd aan het faciliteren van de band en het kunnen plaatsen van de nieuwe Open Monumentendag vlaggen. De communicatiekosten liggen hoger dan het voorgaande verslagjaar 2021. De kosten van het drukwerk en de publicatie in Het Krantje zijn aanzienlijk gestegen door de doorberekening van de hogere prijzen van grondstoffen op dit moment. Er is gekozen voor een eenvoudiger maar wel functionele aanpassing om het verschil te beperken.

De beheer kosten waren dit jaar hoger dan afgelopen jaar. Dit komt omdat voorgaand jaar door Corona het jaarlijkse bestuur diner was komen te vervallen en het dit jaar weer plaats kon vinden.

M.b.t. de opbrengsten

De voorlopige subsidie van de gemeente in 2022 is gelijk aan die van 2021 (€7800). Begin 2023 - als de cijfers definitief zijn - vindt de formele afwikkeling naar de gemeente plaats. Om een zo breed en mooi mogelijk aanbod en openstellingen en (thema) gerelateerde activiteiten te kunnen realiseren zijn we steeds op zoek naar sponsors. Wij zijn blij dat de volgende trouwe sponsors ook dit jaar de Open Monumentendag met hun financiële bijdrage mogelijk hebben gemaakt:

• Zwart & Partners Netwerk Notarissen	375
• SIMA Installatietechniek	350

Totaal	725

Verder is sponsoring verkregen van:

- Optima Forma voor opmaak programmakrant, posters, flyers en dergelijke
- Lions Club Voorburg Prinses Marianne (inzet dag-vrijwilligers)

Wij zijn blij met deze sponsoring in natura. Zonder deze sponsoring zou het niet mogelijk zijn om Open Monumentendag te organiseren.

Resultaat Open Monumentendag 2022 (in €)

Kosten	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Vershil
Activiteiten	2.750	2.542	208
Materiaal	1.585	2.238	-653
Communicatie	1.741	2.789	-1.048
Beheer	867	1.365	-498
Totaal	6.943	8.934	-1.991
Baten			
Subsidie gemeente L-V	7.800	7.800	0
Sponsoring activiteiten	725	725	0
Overig	0	0	0
Totaal	8.525	8.525	-1.500
Resultaat (negatief = verlies)	1.582	-409	-1.991

Genoemde cijfers zijn excl. € 3.000 voor sponsoring in natura.

V Vooruitblik naar 2023

We kijken uit naar de Open Monumentendag 2023 op zaterdag 9 september met het thema 'Levend Erfgoed'. We hopen weer een mooi aanbod van openstellingen en activiteiten te kunnen realiseren. We blijven werken aan

- een juiste balans tussen inspanningen en resultaat bij het organiseren van openstellingen en verbindende activiteiten;
- activiteiten voor specifieke doelgroepen;
- een samenwerking met bedrijven en organisaties in de vorm van activiteiten en/of sponsoring;
- het onderhouden en verbreden van de contacten met eigenaren en beheerders.

PROGRAMMAKRANT Open Monumentendag 2022

DUURZAAMHEID

Zaterdag 10 september 2022 | 10.00-17.00 uur

Opengestelde monumenten

In dit overzicht staan de monumenten die tussen 10.00 en 17.00 uur (tenzij anders vermeld) gratis zijn te bezichtigen. De nummers geven de plaats op de plattegrond aan.

Voorburg

- 1 Buitengoed Dorrepaal
10.00 – 16.00 uur
Westvlietweg 115

- 2 Kinderboekenwinkel In de Wolken
Herenstraat 167
- 3 Franse Kerk
Franse Kerkstraat 24
- 4 Kunsttuin
Herenstraat 92
- 5 Huize Swaensteyn
Herenstraat 72-74

- 6 Oude Kerk
Herenstraat 77
- 7 Oude Begraafplaats
Parkweg 105
- 8 Tennispark Vreugd en Rust
Oosteinde 5
- 9 Sint Martinuskerk
10.00 – 16.00 uur
Oosteinde 56
- 10 Molen De Vlieger
Essepad 3

Leidschendam/ Stompwijk

- 11 Dr. Neherlaboratorium
Neherpark 5
- 12 Neherlab Auditorium
Neherpark 5
- 13 Raadhuis Leidschendam
11.00 - 17.00 uur
Raadhuisplein 1
- 14 HH Petrus en Pauluskerk
Sluisant 28 – 29

- 15 Dorpskerk (Peperbus)
10.00 - 16.00 uur
Delftsekade 7
- 16 Kaaspakhuis
10.00 - 14.00 uur
Delftsekade 30/31
- 17 Houtzaagmolen De Salamander
11.00 - 17.00 uur
De Wiek 19

- 18 Dieselgemaal De Antagonist
Stompwijkseweg 11
- 19 Molendriegang
10.00 – 16.00 uur
Stompwijkseweg 24 en 28
- 20 Buitenplaats Molenwei
Stompwijkseweg 27
- 21 Sint Laurentiuskerk
Doctor van Noortstraat 86

Informatie over openstellingen en activiteiten is verkrijgbaar bij de stand van OMD-LV in de Herenstraat in Voorburg. Daar zijn ook de wandel- en fietsroutes langs monumenten van Leidschendam, Voorburg en Stompwijk gratis mee te nemen.

ZWART & PARTNERS

Kijk voor volledige informatie over tijden van openstellingen, activiteiten en de laatste wijzigingen op onze website www.ombd-lv.nl of scan de QR-code.

Volg ons op Facebook en Instagram

Programma Open Monumentendag zaterdag 10 september 2022

Opening Open Monumentendag

Om 10.00 uur geeft wethouder Bianca Bremer het officiële startsein voor de Open Monumentendag bij **Het Kaaspakhuis (16)**

Rond 10.30 uur wordt de wethouder het nieuwe boek "Wonen en werken in de 17de en 18de eeuw in de Schoolstraat in Voorburg" overhandigd bij de stand van AWLV in de **Kerkstraat (6)**

Wandelingen

- Wandeling o.l.v. Kees van der Leer langs plekken in Voorburg die herinneren aan Prinses Marianne. Start om 11.00, 13.00 en 15.00 uur vanaf de stand in de **Kerkstraat (6)** van Stichting Erfgoed Prinses Marianne.
- Wandeling met informatie over **Begraafplaats Parkweg (7)**

Activiteiten i.s.m. Sport en Welzijn

- Workshop Lego architectuur van 10.00 – 12.00 uur voor kinderen van 6 t/m 9 jaar in het **Dr. Neherlaboratorium (11)**
- Workshops Postkaart Lego maken in het **Dr. Neherlaboratorium (11)** Van 12.30 – 13.30 uur voor kinderen van 8 t/m 12 jaar Van 13.45 - 14.45 uur voor 18+
- TrashUre Hunt van 10.00 – 12.00 voor kinderen van 8 t/m 12 jaar in **Park Vreugd en Rust bij De Koepel, Oosteinde 1 in Voorburg**

Lezingen

- Toelichting over de restauratie van het Witte-Bätz-orgel door Louis Cosman om 11.30 uur in de **Oude Kerk (6)**
- Lezing over Duurzaamheid door Hank Ort van Energy Common Leidschendam Voorburg om 14.00 uur in het Raadhuis in **Leidschendam (13)**
- Lezing glas-in-lood door Sandra van der Waart om 14.00 uur in de **Sint Martinuskerk (9)**

Rondleidingen

- **Tuin Dorrepaal (1)**
- **Sint Martinuskerk (9)**
- **Molen De Vlieger (10)**
- **Dr. Neherlaboratorium (11)**
- **Raadhuis (13)**
- **Dorpskerk (15)**
- **Houtzaagmolen De Salamander (17)**
- **Sint Laurentiuskerk (21)**

Demonstraties

- Houtrestauratie door Jessica Melis van Atelier 1312 Antiekrestauratie in Den Haag en Sylvia Ruyven van Alcea Mat en Handwerk in Zoetermeer in de **HH Petrus en Pauluskerk (14)**
- Demonstratie glas-in-lood van Sandra van der Waart van Glasatelier Refraction in Den Haag bij de **Sint Martinuskerk (9)**
- Zaademonstraties bij **Houtzaagmolen De Salamander (17)**

Expositie

- Het kunstwerk Panorama Platteland is te bezichtigen bij **Buitenplaats Molenwei (20)**
- Expositie van keramiek gemaakt door bewoners van Stichting Middin in de **Sint Martinuskerk (9)**
- Expositie werk van kunstschilder Geer Huybers in **Kunstuitleen (4)**

Films

- Film over Maduro in **Dorrepaal (1)**
- Film "Van Boom tot Plank" in Houtzaagmolen **De Salamander (17)**

Gratis rondrit Jan Plezier

5 ritten voor max. 12 personen per rit met Jan Plezier, een gezelschapswagen getrokken door 2 paarden, tussen 12.00 en 16.00 uur vanaf **Stationsplein Voorburg** bij de blauwe vlag met sleutel.

Vooraf aanmelden kan door een mail te sturen naar janplezier@omd-lv.nl met naam, aantal personen en gewenste tijd.

Muziek

- Bespeeling Marianne orgel in de **Oude Kerk (6)** tussen 12.30 en 15.00 uur.
- Optreden parochiekoor Sint Maarten om 11.30 uur en orgelspel van Rolf van den Berg om 13.00 uur in de **Sint Martinuskerk (9)**
- Optreden Big Band Straight Life van 15.00 – 16.30 uur op het **Stationsplein Voorburg**
- Muziekprogramma o.l.v. Rolf van den Berg tussen 11.00 - 14.45 in de **HH Petrus en Pauluskerk (14)**

Musea

De musea Huygen's Hofwijck en Huygen's Swaensteyn zijn ook open van 12.00 - 17.00 uur, tegen een gereduceerd, gezamenlijk toegangstarief en uiteraard gratis voor museumjaarkaarthouders.

Wandel- en fietsroutes

In de app RouteYou zijn wandel- en fietsroutes langs monumenten van Voorburg, Leidschendam en Stompwijk te vinden. Folders verkrijgbaar bij de stand van Open Monumentendag in de Herenstraat. De routes zijn te downloaden via de QR-codes

Informatie Erfgoedpartners

- De erfgoedpartners Open Monumentendag Leidschendam-Voorburg, Mooi Voorburg, Historische Vereniging Voorburg, Archeologische Werkgroep Leidschendam-Voorburg en Stichting Erfgoed Prinses Marianne hebben een stand op het plein bij de **Oude Kerk (6)**
- Vereniging Erfgoed Leidschendam heeft een stand bij de **HH Petrus en Pauluskerk (14)**

Ook in de overige monumenten is van alles te doen en beleven. Kijk voor de volledige informatie op onze website www.omd-lv.nl

- www.omd-lv.nl
- info@omd-lv.nl
- [OMDLeidschendamVoorburg/](https://www.facebook.com/OMDLeidschendamVoorburg/)
- [omd_leidschendam_voorburg/](https://www.instagram.com/omd_leidschendam_voorburg/)

Algemene flyer

Zaterdag 10 september 2022 | 10.00 tot 17.00 uur

Open monumentendag

Leidschendam | Voorburg | Stompwijk

"DUURZAAMHEID"

OPEN MONUMENTENDAG
Leidschendam-Voorburg

Open monumentendag

Zaterdag 10 september 2022 | 10.00 tot 17.00 uur

"DUURZAAMHEID"

Opengestelde monumenten

Voorburg

- Buitengoed Dorrepaal
- Kinderboekwinkel In de Wolken
- Fransé Kerk
- Kunststulieën
- Oude Kerk
- Huize Swaensteyn
- Begraafplaats Parkweg
- Tennispark Vreugd en Rust
- Sint Martinuskerk
- Molen De Vlieger

Leidschendam

- Dr. Neherlaboratorium
- Neherlab Auditorium
- Raadhuis Leidschendam
- Hil Petrus en Pauluskerk
- Houtzaagmolen De Salamander
- Dorpskerk (Peperbus)
- Kaaspakhuis
- Dieseligemaal De Antagonist

Stompwijk

- Molendriegang (molens niet van binnen te bezichtigen)
- Buitenplaats Molenwei
- Sint Laurentiuskerk

Kijken, doen en luisteren

- Opening door wethouder Bianca Bremer bij het Kaaspakhuis Delftsekade 30/31, Leidschendam
- Aanbieden nieuw boek 'Wonen en werken in de 17de en 18de eeuw in de schoolstraat in Voorburg' aan wethouder door de Archeologische Werkgroep Leidschendam-Voorburg bij hun stand in de Kerkstraat
- Hierna is het boek te koop bij de stand van AWLV
- Activiteiten bij Molen de Vlieger
- Rondrit met Jan Plezier door Voorburg (gratis)
- Rondleidingen door monumenten
- Wandeling o.l.v. Kees van der Leer langs plekken in Voorburg die herinneren aan Prinses Marianne
- Bespeeling Marianne orgel in Oude Kerk
- Activiteiten in de Martinuskerk
- Wandel met informatie over Begraafplaats Parkweg
- Zaagdemonstraties bij Houtzaagmolen De Salamander
- Lezing duurzaamheid in het Neherlab Auditorium
- In samenwerking met S&W:
  - Lego workshop voor kinderen in het Dr. Neherlaboratorium
  - Workshops Postkaart Lego maken voor kinderen en 18+ in het Dr. Neherlaboratorium
  - Trash Ure Hunt voor kinderen in Park Vreugd en Rust
- Demonstratie houtbewerking door Jessica Meelis van Atelier 1312 en Sylvia Ruyven van Alcea Mat en Handwerk in de Petrus en Pauluskerk
- Demonstratie glas in lood door Sandra van der Waart van glas-in-loodatelier Refraction in de Martinuskerk
- Muziekoptreden Cordon Blues Band op het plein voor de Petrus en Pauluskerk in Leidschendam
- Muziekoptreden Big Band Straight Life onder het viaduct van het Stationsplein in Voorburg
- Panorama Platteland Zuid-Holland te bezichtigen bij Buitenplaats Molenwei
- Fiets- en wandelroutes langs monumenten van Leidschendam, Voorburg en Stompwijk

Informatie over openstellingen en activiteiten is verkrijgbaar bij de stand van OMD-LV in de Herenstraat in Voorburg. Daar zijn ook de wandel- en fietsroutes langs monumenten van Leidschendam, Voorburg en Stompwijk gratis mee te nemen.

www.ombd-lv.nl
info@ombd-lv.nl
OMDLeidschendamVoorburg/
ombd_leidschendam_voorburg/

Kijk voor informatie over tijden van openstellingen, activiteiten en de laatste wijzigingen op onze website www.ombd-lv.nl of scan de QR-code. Rond 7 september ontvangen inwoners van de gemeente de Programmakrant via Het Krantje.

Folder begraafplaats

Algemene begraafplaats Parkweg - Voorburg

1. Historische binnenkomst rechts is het graf uit 1935 van Hessel Anne Lise Tieser, slechts 17 jaar geworden, dat door vijf smalle maar symbolische palmstammen gevormd is tot een grafmonument.

2. Wieke en Frans Kolkhoorn: De bekende beeldhouwer Frans Kolkhoorn (in 2021 overleden) ligt begraven naast zijn vrouw Wieke. Het kunstwerk 'Singing in the rain' is een van de vele beeldhouwwerken die in zijn woonplaats Voorburg te vinden zijn. Het beeld bij zijn graf is van zijn hand.

3. Het graf van de familie van der Meer (1876-1913). Een bescheiden man maar groot schrijver. Zijn roepnaam is niet zijn Massiekers uit de 20ste eeuw.

4. Een (1822-1881) Het oudste en waarschijnlijk oudste graf op deze en was Nederlandse heren met grafmonumenten in de Oude of Sint. Maartenkerk en prinses Marianne. De symbolen op het graf vertellen naar naar, hoop, liefde en het symbool van de dood.

5. In 1913 Eveneens Nederlander maar vooruitgang, als de Oude of Sint. Maartenkerk (1822-1881) Het oudste en waarschijnlijk oudste graf op deze en was Nederlandse heren met grafmonumenten in de Oude of Sint. Maartenkerk en prinses Marianne. De symbolen op het graf vertellen naar naar, hoop, liefde en het symbool van de dood.

6. Het graf van de familie van der Meer (1876-1913). Een bescheiden man maar groot schrijver. Zijn roepnaam is niet zijn Massiekers uit de 20ste eeuw.

7. In 1913 Eveneens Nederlander maar vooruitgang, als de Oude of Sint. Maartenkerk (1822-1881) Het oudste en waarschijnlijk oudste graf op deze en was Nederlandse heren met grafmonumenten in de Oude of Sint. Maartenkerk en prinses Marianne. De symbolen op het graf vertellen naar naar, hoop, liefde en het symbool van de dood.

8. Het graf van de familie van der Meer (1876-1913). Een bescheiden man maar groot schrijver. Zijn roepnaam is niet zijn Massiekers uit de 20ste eeuw.

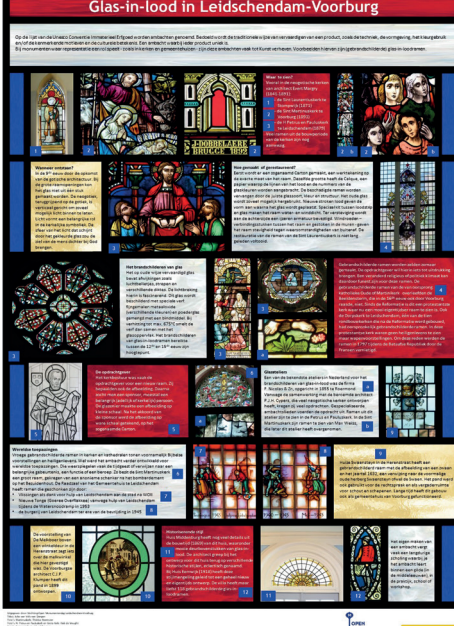
9. In 1913 Eveneens Nederlander maar vooruitgang, als de Oude of Sint. Maartenkerk (1822-1881) Het oudste en waarschijnlijk oudste graf op deze en was Nederlandse heren met grafmonumenten in de Oude of Sint. Maartenkerk en prinses Marianne. De symbolen op het graf vertellen naar naar, hoop, liefde en het symbool van de dood.

10. Het graf van de familie van der Meer (1876-1913). Een bescheiden man maar groot schrijver. Zijn roepnaam is niet zijn Massiekers uit de 20ste eeuw.

11. In 1913 Eveneens Nederlander maar vooruitgang, als de Oude of Sint. Maartenkerk (1822-1881) Het oudste en waarschijnlijk oudste graf op deze en was Nederlandse heren met grafmonumenten in de Oude of Sint. Maartenkerk en prinses Marianne. De symbolen op het graf vertellen naar naar, hoop, liefde en het symbool van de dood.

12. Het graf van de familie van der Meer (1876-1913). Een bescheiden man maar groot schrijver. Zijn roepnaam is niet zijn Massiekers uit de 20ste eeuw.

Glas-in-lood in Leidschendam-Voorburg

De glas-in-lood kunst is een van de oudste kunstvormen. Het is een combinatie van kunst en religie. Het is een vorm van kunst die al sinds de middeleeuwen bestaat. Het is een vorm van kunst die al sinds de middeleeuwen bestaat. Het is een vorm van kunst die al sinds de middeleeuwen bestaat.

Glas-in-lood poster

Folder rondrit Jan Plezier

Flyer Jan Plezier

Fiets- en wandelroutes RouteYou

Colofon

Dit is een uitgave van de Stichting Open Monumentendag
Leidschendam-Voorburg (OMD-LV)

Secretariaat Park de Werve 6, 2274 ET Voorburg

E info@omd-lv.nl

W <https://www.omd-lv.nl>

F <https://www.facebook.com/OMDLeidschendamVoorburg>

I https://www.instagram.com/omd_leidschendam_voorburg/

Uitgave: november 2022

Redactie: Kiek de Vreught

Foto's: Bestuur OMD-LV

Vormgeving: Optima Forma bv

Stichting Open Monumentendag Leidschendam-Voorburg zet zich in voor het vergroten van belangstelling en draagvlak voor het behoud van het cultuurhistorisch erfgoed bij alle bewoners van de gemeente.

De inhoud van dit verslag is met zorg samengesteld.

OMD-LV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de gegevens. Aan de inhoud kunnen geen rechten worden ontleend. Informatie mag worden overgenomen of gebruikt met bronvermelding.

